

రంకె

స్వామి

“నేను చచ్చిపోయి ఇప్పటికి ఎనిమిది దినాలయ్యింది” అనుకున్నాడు వరదప్ప. ఆతడు కళ్ళు నులుముకుని లేచేటప్పటికి ఒక కాంతి వృక్షం కింద ఉన్నాడు. ఏ అగాథాల్లోని నక్షత్ర నివహమో భళ్ళుమని ముంచెత్తుతున్న పాలపుంత వెలుగుల్లోంచి ఆ కాంతి వృక్షం విడిగా లేదు. ఆ చెట్టుకింద కాంతి చర్మంతో మేల్కున్న వరదప్ప కూడా విడిగా లేదు. ఆకాశమూ, వృక్షమూ, వరదప్ప అన్నీ ఒకే కాంతితో తయారై, ఆ ఒకే కాంతిలోనే మునిగిపోయి కన్పిస్తున్న పారదర్శక అద్భుతం.

వరదప్ప హృదయంలో చల్లగా వెలిగి చిత్తశాంతి- తాను భూమ్మీద బతికి ఉండగా ఎప్పుడైనా కలిగిందా ఈ చిత్తశాంతి? ఎట్లా కలుగుతుంది; ఆనంత రైతుగా జన్మ ఎత్తినతరువాత!

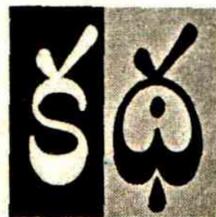
‘హమ్మయ్య! నేను మంచి పనే చేసినాను; పురుగుల మందు తాగి సచ్చిపోయి. లేకపోతే ఈ పాటికి ఇంకా ఆ అప్పులోళ్ళ మధ్యే నరకం అనుభవిస్తూ ఉండును’ అని తేలిక పడిన మనసుతో గుండెనిండా గాలి పీల్చుకోబోయినాడు. కానీ ఆ లోకంలో గాలి లేదు. కాంతిని మాత్రం పీల్చవచ్చు.

వరదప్ప శాంతిగా కూర్చుని కాంతిని శ్వాసిస్తూ ఉండగా అతనిచుట్టూ అలుముకున్న కాంతిలోంచి దోసెడు కాంతి; పదార్థం మాదిరి ఘనీభవించి రెండు కాంతి ఆకారాలుగా సాగినాయి.

దేవతలు ప్రత్యక్షమైనట్టు అబ్బురపడి లేవబోయినాడు వరదప్ప. చూసుకుంటే అప్పటికే తాను నిలబడి ఉన్నాడు. లేచి నిలబడటానికి తాను చేసిన ప్రయత్నం ఏమీ లేదు. నిలబడల్ల అనుకున్నాడు నిలబడి ఉన్నాడు. అనుకున్నాడు; జరిగింది! అంతే!!

ఎంత బాగుందిదీ? ఈ లోకంలో చచ్చిపోవాలని మనసులో కోరుకుంటే చాలు; చచ్చిపోవచ్చు. భూమ్మీద మాదిరి పురుగుల మందు తాగే అవసరమే ఉండదు అనుకున్నాడు వరదప్ప.

అతని కంటి ముందు వెలుగు వాతావరణానికి చిల్లి పడింది. అది లోలోతుకు సాగి పెద్దదై చీకటి సొరంగమైంది. ఆ సొరంగంలోంచి చూస్తే భూమ్మీద తాను చచ్చిపోవడానికి చేసిన ప్రయత్నమంతా వరదప్పకు దృశ్యాల్ దృశ్యాలూ కన్పిస్తూ ఉంది.

రాత్రంతా అప్పులోళ్ళ మాటలు చెవుల్లో మారుమోగి, నిద్ర రాక సావ మీద అట్ల పొర్లి, ఇట్ల పొర్లి, మసక మసక గుడ్డి దీపం వెలుతురులో గొంతు కూర్చోని, బీడీలు తాగి, చింత, చేసీ చేసీ చచ్చిపోదామని తీర్మానం చేసుకుని, పొద్దున్నే లేచి ముద్ద తిని, పురుగుల మందు కోసం టౌనుకు బయల్దేరుతుంటే- యాటి కి? అని ఆడుగుతున్న భార్యతో బ్యాంకుకి అని చెబుతున్న వరదప్ప.

పొద్దున్నే మొదటి అబద్ధం!
‘నాయనా! నాయనా! వచ్చేటప్పుడు రెండు రిబ్బున్న కొనక్కరా నాయనా, బొత్తిగా లేవు’ అని పదహారేండ్ల కూతురు బతిమిలాడుతుంటే, తెస్తానులేమ్మా అంటున్న వరదప్ప.

రెండవ అబద్ధం!
‘నాయనా, నాయనా! టౌనులో కాపీబుక్కు కొనక్కరా నాయనా! లేకపోతే మా అయ్యవారు తంతాడు’ అని ఆరో తరగతి కొడుకు వెంటబడుతుంటే- ‘తెస్తానులే అప్పా’ అని వానితో నమ్మబలుకుతున్న వరదప్ప.

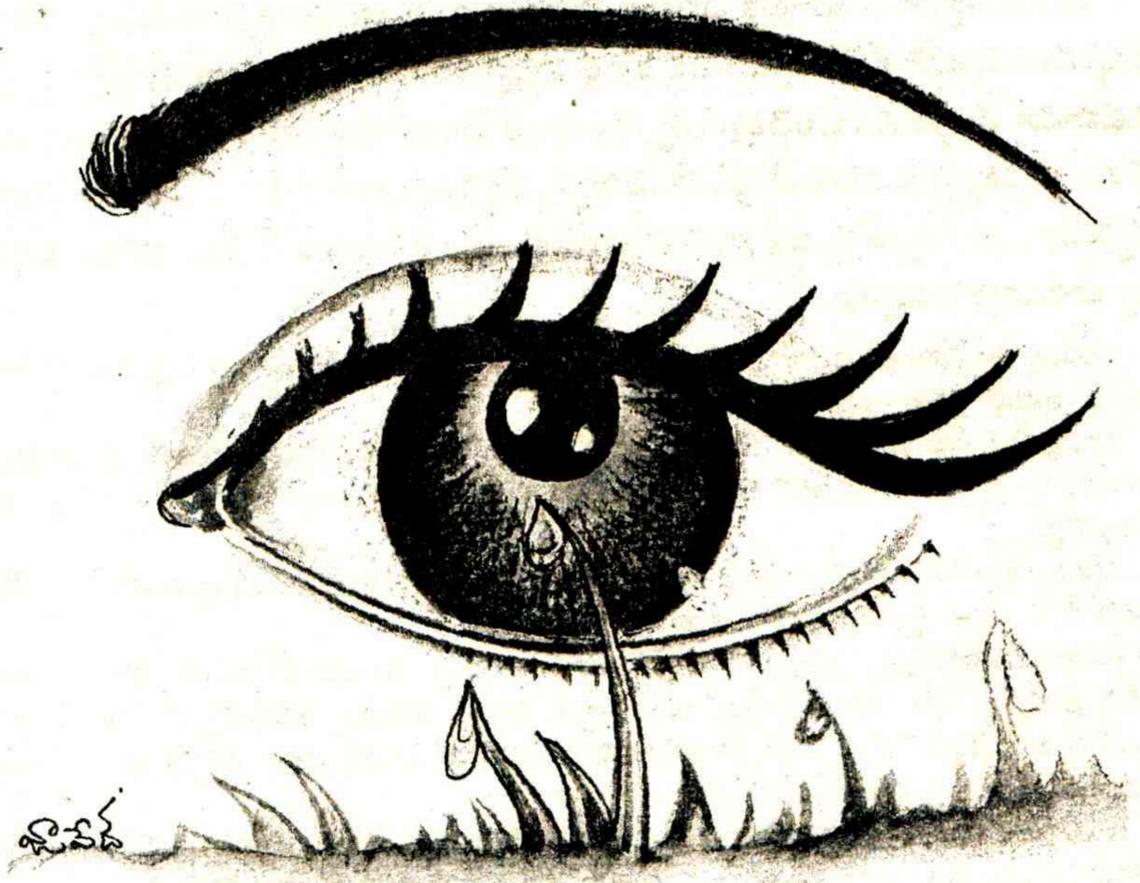
మూడో అబద్ధం!
బస్సు దిగి అప్పులిచ్చే వాడుక షాపులోకి పోకుండా మరో షాపులో పురుగుల మందును దుడ్లు పెట్టి కొనుక్కుని వస్తుంటే, తక్కువ తనకు మామూలుగా అప్పులిచ్చే కుంజేటి నారాయణశెట్టి ఎదురై- ‘అప్పు బేరమైతే మా అంగడి, నగదు బేరమైతే వాళ్ళ అంగడి. ఏం న్యాయమయ్యా నీది?’ అని నిష్కారం పోతుంటే- ‘లేదు లేదు సావుకారీ! ఇది కూడా అప్పే’ అని తత్తర పడుతున్న వరదప్ప.

నాలుగో అబద్ధం!
‘అప్పులు చేసేదానికే కాదు, సచ్చిపోయేదానికి కూడా ఇన్ని అబద్ధాలు చెప్పల్లా? ధూత్! రోషమున్న మొగోడెప్పుడూ ఈ తప్పుడు బతుకు బతకడు’ అని తన మీద తనే యాసరిక పడినాడు వరదప్ప.

ఊరికివతలే బస్సు దిగి, చరచరా నడిచి, చేన్లోకి పోయి, చుట్టూ చూసి, పురుగుల మందు డబ్బా మూత పీకి ఒకేసారి ఎత్తి కొట్టి-

వరదప్ప ఎదురుగా వెలుగు
 వాతావరణంలో చుక్క ఏర్పడి,
 అది చిల్లిగా మారి ఆ తరువాత
 చీకటి సొరంగంగా ఏర్పడితే;
 ఈసారి వరదప్ప ఆ సొరంగంలోకి
 దూరి జారుతూ జారుతూ
 వస్తున్నాడు కిందికి.
 ప్రయాణం చేస్తున్నట్లే ఉంది. కానీ
 ప్రయాణం చేయడానికి తనకంటే
 వేరుగా స్థలం లేదు. అసలు
 స్థల కాలాలు మనిషిలో ఉన్నాయా?
 లేక స్థల కాలాలలో మనిషి
 ఉన్నాడా?

అబ్బా! అమ్మా! వాసన. యాక్! కడుపులో మంట! తిప్పుతావుంది.
 యాక్! యాక్... ఈ నరకం భరించలేను, తండ్రీ! తొందరగా తీసుకు
 పో దేవుడా. పేగులు తెగిపోతా వున్నాయ్. అబ్బా! అమ్మా! అంటూ
 మూల్చి మూల్చి, అరుపులు బయటపడకుండా నోట్లో పైబట్ట కుక్కుకుని
 పొర్లాడి, చచ్చిపోతూ చచ్చిపోతూ వరదప్ప.

సొరంగం సన్నబడి, చీకటి చిల్లిగా మారి, ప్రవాహంలో మునిగి
 పోయిన సుడి మాదిరి తెల్లటి వెలుగుతో అలుక్కుపోయి, అంతర్ధానం
 కాగానే ఊపిరాడని అగాఢంలోంచి బయటపడినట్లు ఒక్కసారి కాంతిని
 ఎగపీల్చిన వరదప్ప. చూస్తే... చేతులు కట్టుకుని వినయంగా. తన
 అంగీకారం కోసమే నిరీక్షిస్తున్న దేవదూతలు.

రైతు మహాశయునికి సమస్కారం' అని వాళ్ళు చేతులు జోడించి
 నారు. వరదప్ప ఆశ్చర్యం నుండి తేరుకోక ముందే- 'మీరు మా వెంట
 వస్తే ఇంకొంచెం పైకి దారి చూపుతాం' అన్నారు వినయంగా.

వరదప్ప 'సరే' అని సంకల్పించుకున్న మరుక్షణం మరో లోకంలో
 ప్రత్యక్షమై ఉన్నాడు.

'అరే ప్రయాణం చేయకుండానే వచ్చేసినామే, అనుకున్న చోటికి'
 అని అనుకుంటూ ఉండగా ఎదురుగా ఎత్తైన పీఠం మీద కాంతి
 సింహాసనాసీనుడైన దేవదేవుడు కనిపించినాడు. ప్రశ్నార్థకంగా చూసి
 అడుగుతున్నాడు-

'ఎవరీ మానవుడు?'

'ఇతడొక రైతు మహాశయుడు మహాప్రభూ' అని దేవదూతలు
 చెప్పగానే-

'ఈ లోకంలో రాజకీయ నాయకులని విచారిస్తాం. కంట్రాక్టర్లని
 విచారిస్తాం. ఉద్యోగస్తుల్ని, వ్యాపారస్తుల్ని, లాయర్లని విచారిస్తాం.
 అంతేగానీ రైతుల్ని న్యాయ విచారణ చెయ్యం. రైతుల్ని ఎక్కడా
 ఆపకుండా స్వర్గానికి తీసుకుపోవాలని 'మీకు తెలీదా?' అని కఠినంగా
 దండించినాడు దేవదేవుడు.

దేవదూతలు వినయంగా చేతులు జోడించి-

'ప్రభువా! మమ్మల్ని అంత కఠినంగా దండించవద్దు. భూమి
 పుత్రులను స్వర్గానికి తీసుకుపోవాలని మాకు తెలుసు. కానీ ఈ
 వరదప్ప భూమికి తన పూర్తికాలం సేవ చేయకుండానే మధ్యలో పారి
 పోయి వచ్చినాడు. తాను మోయవలసిన సంసారం బరువును ఒక్క
 భార్య మీదికే తోసేసి వచ్చినాడు. పురుగుల మందు తాగి వ్యవసా
 యం నుంచి విముక్తి పొందాలనుకున్నాడు' అని విన్నవించుకున్నాడు
 దేవదూతలు.

లక్ష సూర్యుళ్ళ కాంతిని కూడా అధఃకరించగల ఆ దేవదేవుని
 ముఖం, దిగులుగా మారిపోయింది.

'స్వర్గానికి పోవలసిన ఈ రైతుకు శిక్ష విధిస్తున్నందుకు బాధపడుతు

న్నాను. అయినా తప్పదు. చట్టం చట్టమే' అని సాలోచనగా చూసి
 నాడు దేవదేవుడు. అప్పుడు వరదప్ప చేతులు జోడించి విన్నవించు
 కున్నాడు.

'నన్ను ఆకాశం మోసం చేసింది. సరే! ఆకాశానికి నేను ఒటేయలేదు
 కదా! వ్యవసాయం మార్కెట్టు మోసం చేసింది. సరే! వ్యాపారస్తులకూ
 నేను ఒటు వేయలేదు కదా! మరి దేవా? నాతో ఒట్టేయించుకొన్న
 రాజకీయ నాయకులు కూడా నన్ను మోసం చెయ్యొచ్చా?'

రైతుగా తనను భూమ్మీద ఇంకా ఎవరెవరు ఎట్టెట్లు మోసం చేసిందీ
 వరదప్ప వివరించబోతుంటే మధ్యలో అడ్డుకుని దేవుడు దయగా
 నవ్వినాడు.

'నీకు జరిగిందంతా నాకు తెలుసయ్యా. కానీ, చివరికి నువ్వు
 చేసిందేమిటి? అంతా కలిసి నిన్ను మోసం చేస్తే నువ్వు నీ ఆలుబిడ్డ
 లను మోసం చేస్తావా? అప్పుల బరువును నీ ఆలుబిడ్డల మీద మోపి,
 నువ్విట్లా హాయిగా చేతులుపుకుంటూ రావడం న్యాయమా? ఒకసారి
 భూమ్మీదకి పోయిరా! అక్కడ నిన్ను నమ్ముకున్నవాళ్ళు ఎన్ని బాధలు
 పడుతున్నారో చూసిరా! అప్పటికీ నువ్వు ఆత్మహత్య చేసుకోవడమే
 మంచిదయింది అని, నీకు తోస్తే నువ్వు కోరుకున్నట్లే నిన్ను స్వర్గానికి
 పంపుతా!'

వరదప్ప ఎదురుగా వెలుగు వాతావరణంలో చుక్క ఏర్పడి, అది
 చిల్లిగా మారి ఆ తరువాత చీకటి సొరంగంగా ఏర్పడితే; ఈసారి వర
 దప్ప ఆ సొరంగంలోకి దూరి జారుతూ జారుతూ వస్తున్నాడు కిందికి.

ప్రయాణం చేస్తున్నట్లే ఉంది. కానీ ప్రయాణం చేయడానికి తనకంటే
 వేరుగా స్థలం లేదు. అసలు స్థల కాలాలు మనిషిలో ఉన్నాయా? లేక
 స్థల కాలాలలో మనిషి ఉన్నాడా?

కాంతి లోకంలోంచి మట్టి ఆవరణంలోనికి అడుగు మోపగానే
 వరదప్ప కాంతి శరీరం గాలి శరీరంగా మారిపోయింది.

ఏవేవో పూర్వ వాసనలీ! అనుభవాల జ్ఞాపకాలీ! సంబంధ బాంధ
 వ్యాలీ! ఇష్టానిష్టాలీ! అలవాట్లూ, అభిరుచులీ! భూగోళమ్మీద మనిషికి
 తప్ప ఇతర ఏ జీవికీ లేని అప్పుల బాధల జ్ఞాపకాలీ!

'నా భూమి! నా భూమి... నా భూమి అట్లే ఉందా? లేక కొంజేటి
 నారాయణశెట్టి తన్నుకు పోయినాడా?'

అప్పటికీ తన భూమిలోని వేవచెట్టు కింద దయ్యం మాదిరి
 కూర్చొని ఉన్నాడు వరదప్ప. లేచి మట్టిని వాసన చూసినాడు. అది
 తన భార్యపిల్లల చమట వాసన!

అమ్మయ్య! ఇది నా భూమే! అని నిశ్చయం చేసుకొన్నాడు.

అది నాలుగెకరాల ఎర్రనేల! తన చావుకు కారణమైన బోరుబావి
 అదిగో; వంకకు ఆనుకొని ఉన్న ఈశాన్యపు మూల.

వంక పారక పజ్జెనిమిదేళ్ళు దాటింది. అయినా ఇసుక పరల్ని మొండిగా కరచి పట్టుకున్నాయి పొట్టి ఈతచెట్లు.

ఎండిపోయిన ఏరును చూస్తే తన తండ్రి గుర్తొస్తాడు వరదప్పకి. ఏరు ప్రవహించే కాలంలో దాని పక్కన గుంత తోడి, ఆ గుంతలోకి నీళ్ళు మళ్ళించి, ఆ గుంతలోని నీళ్ళని తోలుబొక్కెనతో కాలవలోకి తోడి, పంటచేసు తడిపేవాడు; అతని తండ్రి! అతడు రాత్రి వల వేసి పొద్దునికి కొడదలు పట్టి తెచ్చేవాడు. ఒకసారి ఏట్లో నిలబడి తండ్రి నవ్విన నవ్వు ఇప్పటికీ వరదప్పకు జ్ఞాపకం- ఏట్లో కాళ్ళకు తాబేలు తగిలి, దాన్ని పట్టబోయి, అది చేతుల్లోంచి జారిపోతుంటే కాళ్ళతో తొక్కిపట్టి దాని కదలికల స్పర్శకు పగలబడి నవ్వి, రెండు చేతుల్లో పట్టి ఎత్తి గబుక్కున గట్టునవిసిరేస్తే కాసేపటికి బోర్లించిన చిప్పలోంచి నిగిడిన తాబేలు మెడ విచిత్రంగా! ఇప్పుడు ఆ ఏరూ లేదు. నీళ్ళూ లేవు. పప్పురి రామాచారులు చెప్పిన ఆ గుడ్డి మేఘమే గది!!

రెండు దినాల కిందట వాన వచ్చి పదునైంది. భూమిని తిరగొట్టి నారు. విత్తేదానికి సిద్ధంగా ఉన్నారు. వేపచెట్టు కింద కూర్చున్న వరదప్పకు అల్లంతలో కనిపించిన దృశ్యం.

అతని భార్య విత్తనం వేసే గొర్రును భుజమ్మీద మోసుకొని వస్తూ ఉంది. తన పదహారేండ్ల కూతురు విత్తనం కాయల మూటను మోయ లేక మోసుకొస్తూ ఉంది. ఆరో తరగతి కొడుకు బడి ఎగ్గొట్టి ఎద్దును తోలుకొని వస్తూ ఉన్నాడు.

ఇంకొక ఎద్దు ఏదీ? అయ్యో! అప్పులవాళ్ళు పట్టుకుపోయినట్లున్నారు. లేకపోతే తన ఇంట్లోవాళ్ళే తన అంత్యక్రియలకు దాన్ని అమ్మి పారేసినారేమో!

మల్ల ఇప్పుడు వీళ్ళు ఏం చేస్తారు? ఒక ఎద్దుతో సేద్యమా? ఆ ఎద్దు నుదుట కూతురు కుంకుమ పూసింది. కొడుకు గొర్రు మోటికి కొబ్బరికాయ కొట్టినాడు. ఎద్దుకు బెల్లపుంటను ప్రసాదంగా తినిపించింది భార్య. అట్ల భూమికి పూజ చేసి అదే ప్రసాదం బొరుగు ల్ని తాము పంచుకొని తిన్నారు. ఆ తర్వాత ఆకాశానికి మొక్కుకుని పని ప్రారంభించినారు వాళ్ళు ముగ్గురూ.

వరదప్ప భార్య లేచింది. కొంగు బిగించి బొడ్లొకి దోపుకుంది. గుంటకకు ఒకవైపు ఎద్దును కట్టింది. మరోవైపు కాడిని తన మెడ మీద మోపుకుంది. కూతురు గోచి పోసుకొని గోచిలో ఇత్తనాలు నింపుకొని గొర్రు పట్టుకొని విత్తదానికి సిద్ధంగా ఉంది.

'అదిలించరా ఎద్దుని' ఒక కాడిని ఎద్దు ఈడుస్తా ఉంది. పక్కన ఇంకొక కాడిని వరదప్ప భార్య ఈడుస్తా ఉంది. తన భార్య ఎద్దు మాదిరి కష్టిస్తుంది. ఇప్పుడు నిజంగా ఎద్దే

'ఇంకొంచెంసేపు పోనీయమ్మా! తర్వాత నీకెట్లా తప్పదు కదా' అని ఎద్దుతోబాటు కాడి మోసుకుని, ఆ కాడిని రెండు చేతుల్లో పెనవేసుకుని ఈడుస్తున్న భార్య. వరదప్పలో ఏదో తప్పు చేసినాను అన్న భావం తొలిచివేస్తూ ఉంది. అయినా తన గాలి శరీరానికి కన్నీళ్ళు రావే! ఎంత ప్రారబ్ధం? గంట గడిచింది.

అయింది. ఎవరి కోసం? తన కూతురు కోసం; తన కొడుకు కోసం! అయ్యో! నేను చచ్చిపోకుండా ఉంటే, ఇప్పుడు నా భార్య మోసే కాడిని నేను మోసేవాన్ని కానా??

కాలం గడుస్తూ ఉంది. సేద్యం చేసిన చాళ్ళలో బెత్తెడు బెత్తెడు దూరంగా వేరుశనగ విత్తనాలు పడుతున్నాయి, కూతురు పిడికిట్లోంచి. ఆ చల్లటి పొద్దుటిపూటే తన భార్య తలలోంచి చెమటలు వుట్టి, ధారాపాతంగా కొప్పులోంచి మెడ కిందికి జారిపోతుంటే...

'అమా! మా! కొంచెంసేపు అలుపు తీర్చుకో! నేను మోసుకుంటూ కాడి?' అని వెనకనుంచీ కూతురు అరిస్తే; 'ఇంకొంచెంసేపు పోనీయమ్మా! తర్వాత నీకెట్లా తప్పదు కదా' అని ఎద్దుతోబాటు కాడి మోసుకుని, ఆ కాడిని రెండు చేతుల్లో పెన వేసుకుని ఈడుస్తున్న భార్య. వరదప్పలో ఏదో తప్పు చేసినాను అన్న భావం తొలిచివేస్తూ ఉంది. అయినా తన గాలి శరీరానికి కన్నీళ్ళు రావే! ఎంత ప్రారబ్ధం? గంట గడిచింది. కాడి తన మెడ మింద మోసుకుని ఈడ్చేది మొదలుపెట్టింది

కూతురు. మొదటగా కూతురు వుడితే, ఇంటికి మహాలచ్చిమి వచ్చిందని ఆ పేరే పెట్టుకున్నాడు వరదప్ప.

కూతురు గుంటకను ఈడుస్తూ ఉంటే, తల్లి గోసిలో ఇత్తనాలు పోసుకుని ఒకటి రెండూ జారవిడుస్తూ ఉంది.

ఏదో అనుమానమొచ్చి, చప్పున ఆగింది కూతురు. మెడనుంచీ కాడిని దించి వెనక్కి వచ్చి చాలులో ఇత్తనాలను తేరిపార జూసి అరి చింది-

'మా! అందుకే నిన్ను మా నాయన తిడతాండే. చూడు, పడిన బోట నాలుగైదు ఇత్తనాలు పడినాయి. లేనిచోట లేనేలేవు. ఇట్లేనా ఇత్త నమేసేది?'

భోరున ఏడుస్తూ కిందికి కూలబడింది తల్లి- 'ఇత్తనమేస్తుంటే మీ నాయనే గుర్తుకొస్తున్నాడే లచ్చిమి! తిట్టే! మీ నాయన బదులు నువ్వన్నా తిట్టే!'

అమా! మా!! అని ఏడుస్తూ; తల్లిని భయంతో చుట్టేసుకుంటున్న కొడుకు.

వరదప్ప గాలిశరీరంలో, ఇంకా ఏ మూలో హృదయం మిగిలి ఉన్నట్లు నోప్పి! దుఃఖం!!

గంటయినా, రెండు గంటలయినా తల్లి బతిమాలుతున్నా మెడ మీద కాడిని వదలకుండా ఈడుస్తున్న తన కూతురు! తన ఇంటి మహాలచ్చిమి!!

ఆ ముగ్గురూ వేపచెట్టు కింద చేరి, ముద్దను అరచేతిలో పెట్టుకుని, విరిచి విరిచి ఊరి బిండిలోకి అద్దుకుంటూ వారు మాట్లాడే మాటలూ, నెమరేసుకునే జ్ఞాపకాలూ అన్నీ వరదప్ప చుట్టుకారమే తిరుగుతున్నాయి.

'నాయన బీడి ముట్టించేముందు కాఫీ అడుగుతాండే కదామా?' అంటున్న కూతురు.

'అయ్యో! నేనంటే ఎంత నెర్లు వీల్లకు. ఆ కాంతి లోకంలో వీళ్ళు గుర్తుకు కూడా రాలేదే నాకు? ఎంత నమ్మకద్రోహిని. పైగా; స్వర్గానికి ఎందుకు పంపవు నన్ను అని ఆ దేవునితో బుద్ధి లేకుండా వాదులాడి తినే! నేను మనిషిని కాను, నాకంటే పసరం మేలు' అని తల్లిడిల్లి పోయినాడు వరదప్ప.

ఆ మధ్యాహ్నం ఎండ ముఖం మీద కొడతా ఉంటే, గొర్రును మెడమీద మోసుకుని ఈడుస్తున్న భార్య దగ్గరకు పరుగెత్తింది వరదప్ప గాలి శరీరం-

'ఏమే! తీ! ఇదును! కాడి ఇడిసిపెట్టు. నేనున్నానే! నేను ఈడుస్తానే' అని కాడిని చేతుల్లో పట్టుకుంటే... చేతులేవీ? గాలిచేతులు!

'నేనూ కొంచెంసేపు ఈడుస్తామా!' అని ఉబలాటపడుతున్న కొడుకు. ఆ మాటకే తల్లి మురిసిపోతుంటే- నాకంటే నా కొడుకే మేలు. వాని మాదిరి మాటసాయం చేసేదానికి కూడా నాకు రాదే! ఉత్త గాలినోరు!!! అనుకుని కుమిలిపోయినాడు వరదప్ప.

హఠాత్తుగా కళ్ళు బైర్లు కమ్మి కాడి వదిలేసి కుప్ప కూలిపోయింది భార్య. కూతురూ కొడుకూ ఏడ్పుగొంతుతో అరుస్తున్నారు; తల్లిని అటూ ఇటూ కుదుపుతూ. 'అయ్యో నువ్వు పోతే ఎట్లనే? పిల్లల్ల గతి ఏం కావల్లనే? సావధ్దే! బతుకే!' అంటూ ఆమె శరీరం చుట్టూ వెలి గంతులేస్తున్న వరదప్ప గాలి శరీరం.

స్వర్గం నుంచీ కిసుక్కున నవ్వినట్లున్న గొంతు- 'ఏం వరదప్పా? నువ్వేమో హాయిగా చచ్చిపోవచ్చు. నీ భార్య మాత్రం నీ పిల్లల కోసం బతికి ఉండాలా? నీ సంసారం బరువును నీ భార్య ఒక్కతే మోయాలా? ఏం న్యాయమయ్యా? నీది?'

(ముగింపు వచ్చేవారం)